

ΤΑ ΠΑΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ

Η ΠΙΓΜ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ⁽¹⁾

μικρή του τὴ σημειωσούλα γιὰ τοὺς τύπους ὄφιος καὶ πανώροις. Μὲς ἀραδιάζει κάμποσα παραδεγματα ὅπου βρίσκεται ἡ λέξη ὄφιος. "Ἄς τοῦ θυμίσουμε καὶ τὸν Πόλλην ποὺ στὴν πανώρια του τὴν Ἰλιάδα βάζει πολλὲς φορὲς τὸ ἐπίθετο ἀρτό. Βέβαια. Μὰ φοβοῦμαι μήπως καὶ τοῦ ἔφυγε τοῦ φίλου διασκάλου πᾶς ἔγῳ στοὺς Ἀπόλλυτους κανόνες μιλοῦσα, γιὰ τὰ πεζά, ἐνῷ τοῦ λόγου του μιλεῖ γιὰ σικους. Καὶ θὲν πιστέω νὰ εἴπα πᾶς ἡ ὄφια πιστεῖ αὐτοκλειστῇ ἐπὸ τὴ γλώσσα μας, παρὰ μάρο καὶ μόνο πᾶς ἐπὸ τὴν κοινὴ καὶ πεζὴ ποὺ γράφουμε, μοιάζει κι ἀποκλειστικὴ μοναχὴ της. Τέσσο τὸ καλύτερο. Ἀχαρινὸ δὲν εἶναι νὰ υπάρχουνε λέξεις ποιητικές. Δείχνει τὸν πλοῦτο μας καὶ στὰ πεζά καὶ στὴν ποίηση. Ἐλπίζω καμιὰ μέρα νὰ τὸ σύγχρονο με καὶ τοῦτο μὲτὰν καλὸ μας τὸ δάσκαλο. Μιὰ παραγώρηση ὡς τόσο θὰ τοῦ κάμω κι ἀπὸ τῶρ, καὶ τὴν ἔκχρια θαζέρω ἀπαρχῆς στὸ ἀρθρὸ μου γιὰ τοὺς Ἀπόλλυτους κανόνες. "Ισικ ἵσικ γιατὶ ἡ τυπὸς ὄφως δὲν εἶναι μήτε κοινὸς μήτε συνηθισμένος, παίρνει περισσότερη δύναμην, ἀρχα μπῆ σὲ κανένα μέρος σημαντικό, δηλαδὴ σ' ἕνα μέρος δην θέλεις νὰ προσέξῃ ἡ ἀναγνώστης. Ἀφτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ στὴν ποίηση καὶ στὰ πεζά, ἐπειδὴ ἔχουνε καὶ τὰ πεζά τὴν ποίησή τους. Γιὰ τοῦτο μάλιστα νομίζω πᾶς δὲ συφέρνει νὰ γενικέψουμε καὶ τὰ σπάνιοις τύπους. "Ιδιος ἡ ἀποκλεισμὸς τοῦ ὄφου βγαλνεται κέρδος μας.

Ο φίλος του καὶ φίλος
τοῦ Κρητικοῦ διασκάλου

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΑΡΗ

XVI

Τοῦ Ἑρταλιώτη

Χαριτωμένη, ἀδύορητη
Καὶ κάπου ἀκόμη ταπεινὴ
Σ' εὐρίσκω ἐδῶ παντοτεινή,
Σᾶν λέξι ποὺ εἰν ἀπόρροπη,
Σᾶν τὴν Ἰδέα τὴν φωτεινὴ
Στοῦ Νοῦ τὸ σκοτεινὸ βιθό.

Μὰ θέλουσα ὁ τραγουδιστής
Μόνο ἔτοι νὰ σὲ φανταστῶ,
Χαριτωμένη: ταιριαστὸ
Ζευγάρι ἀγάπης τῆς πιστῆς
Διὸ πονεμένων ποὺ ἔκαναν
Μόνο ἔνα ταῖο χωριστὸ,

Ποὺ αἰώνια δὲν ἀπέκαναν
Μαζὶ νὰ ζοῦν—πίντα μαζὶ..
Φιλὶ κι' Ἀγάπη οἱ δυδ, ποῦ ζη
Ἐνας καὶ μιὰ καρδιὰ σὲ μιὰ
Λουλουδισμένη ἀποθυμιά.
Σᾶν νᾶνε δυδ πναὲς κι' οἱ δυδ
Ψυχὲς στῆς Νάρκης τὸν ἀνθό..

Ἐτσι, μόνο ἔτοι ὁ ποιητὴς
Θέλουσα νὰ σὲ φιντασθῶ.
Καὶ μετὰ σένα ὀλήμερα
Καὶ μετὰ σένα ὀλονυχτὶς
Ταῖρι Σου ἔγῳ νάναπαυθῶ
'Απ' τὰ δεινὰ τάνημερα!

Σπέτσες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

"Ολοι ξέρουν ἀπὸ τὴν Ἰστορία πῶς οἱ ἡθικὲς ἀρχὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐδιστήν μιὰ νέα ζωὴ στὸν Ἐλληνισμόν, δὲποτε; ένεκα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔγινε κύριος τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους τὸν Ρωμαίουν. Ολίγους δέκας παρατήρησαν δὲ τὴν εὐεργετικὴ ἑπέπλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν τὴν ἐπέτυχαν οἱ δάσκαλοι μάτες ἡ Ἀττικὴ τους γλώσσα, ἀλλὰ τὴν παρακεύστε ὁ λαός. Εγρηγόρευτε δὲ γιὰ ὄργανο φωτισμοῦ καὶ κατηγόρισες ἡ λαλουμένη, ἡ κοινὴ, ἡ ζωντανὴ τῆς ἐποχῆς; έκεινες Ἐλληνικὴ γλώσσα. "Οσοι τύπουσμένοι ἐκλέφτησαν νὰ διερμηνεύσουν τὰ Θεῖα γήρατα τὸ ἔκαναν στὴ Λαϊκὴ φωνὴ, τὴν ἐμαλὶ καὶ τὴν ἀπέριττη, διότι ἡ ἀλήθευτις δὲ στέργει τῆς τεχνοτοπίας τὰ μπερδέματα, οὕτε ὑποτίθεται στὴ σκλαβιά τῆς γραμματικῆς.

Μὲ τὴ γλώσσα του λοιπὸν ἐδοξάσθη ὁ Λαός καὶ ἐδοξάσθη ὁ Χριστιανισμὸς. "Οὕτω γάρ ἡν πνεῦμα στὸν Λαό, διότι «Επικαρπός της πολιτείας».

"Αλλὰ καὶ δταν ἐνεργώταστος Ἐλληνομόδιος ἀρχισε νὰ ζητὴ τὸ ζωὴ τοῦ Χριστιανοῦ, οἱ φιλόσοφοι τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, σύντροφοι καὶ συμβουλάτορες τοῦ παραβάτη Αὐτοκράτορα, δὲν ἔνοιωσαν καὶ δὲ θέλησαν νὰ πιστέψουν, δτι μαζῆ μὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀγγέλλεται καὶ τῆς Ἐλλάδας ἡ ἀναγέννηση ἀπὸ τὰ γενάτα σολοικισμοῦ, βραχαρισμοῦς καὶ χυδαίσμονος Εδαγγέλια. Ἐπολέμησαν λοιπὸν μανικού τὸν Χριστιανισμὸ καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἐλληνισμοῦ.

Καὶ δὲν ἔγεινε μὲν τὸ θέλημά τους, διότι ἐμεγάλις τολοικισμός, δημοσιόμαζες ἡ Ιουλιανὸς τὴν νέα Ἡρησιεία, ἐνίκησε κι ἡ Ἐλληνισμὸς ἐτώθηκε, ἀλλ' αὐτὸς ἐξεκολούθησεν φρενισμένος τὸ ἀντιπατριωτικό, ἀντεθνικό, ἀντιχριστικοῦ καὶ ἀντιπροσωπευτικοῦ δευτερικοῦ ἔργο τους.

Μὲ ποιὸν τρόπο καὶ μὲ ποιὰ μέθοδο; —Μὲ τὸ νὰ γείνουν Χριστινοὶ καὶ νὰ δημιουργοῦν αἱρέσεις ἀπένα σ' αἱρέσεις, ἐν φυνάρι παραμελοῦσαν τὴ διδασκαλία τοῦ Λαοῦ, διότι περιφρονοῦσαν αὐτὴν καὶ τὴ γλώσσα του. Ηράγματι ἡ γιὰ τὴν τάξη καὶ τὴ σημασία τῆς λέξεως ματαιόσχολη διαλογική καὶ ἡ ἀτελεύτητη σύζητηση ἐχρησίμευσαν νὰ δημιουργοῦν ἀκατάπαυστα ἐπὶ αἰόνες αἱρέσεις καὶ πράγματα, τὰ δηναὶ ζεθύμαιναν σ' βέρες τοῦ Κρήτου, ποὺ ουργεμένο νὰ καταπολεμῇ τοὺς αἱρετικοὺς, παραμελοῦσε τὸν ἄγονα κατὰ τὸν βραχέρων. Κ' ἐπὶ πλέον, δημοσιές τὸν εἰπαμε, οἱ ὑπνοτισμένοι μὲ τὸ παρελθόν διάτεκτοι, καταχρονητοὶ τῆς γλώσσας τοῦ Λαοῦ ἔφρηναν ἀθίδηχτο τὸ πλῆθος, τὸ δηποτὸν φυσικὰ κατηγόρισε στὴν εἰδωλολατρεῖα, στὴ δεισιδαιμονία καὶ τὸν θρησκευτικὸ οργανισμό, τὸ βαθὺ ποὺ τὸ Κράτος ἀπὸ τότε θὰ ἔπαινε νὰ υπάρχῃ ἀν μετὰ τρεῖς αἰόνες κατηγορικῆς πορείας δὲν ἐπρόβανεν οἱ προχτικοὶ ζηνθωποὶ σ' ἐπανάσταση κατὰ τοῦ Δασκαλισμοῦ.

"Η Ἰστορία τὴν ἀντιχολαστικὴ αὐτὴν ἐξέγερση τὴν ὄνομάζει Αἰώνικ τὸν Εἰκονομάχων, ἡ καὶ μεταρρυθμιστικὴ ἐποχή. Μέσα δέκας στὰ ἔκατον ἔκεινα χρόνια δὲν εἶναι δύσκολο γιὰ τὸν καλὸν παρατηρητὴ νὰ καμαρώσῃ τὸν εὐεργετικὸν ἀντιπερισπασμὸ

ποὺ συντήκονται στὴ ζωὴ τὸ Ἀνατολικὸ Κράτος ὥστε νὰ ξυπνήσῃ ἐπὶ τέλους, σταν ζῆντες ὁ καιρός, ἡ Ἰδέα τῆς Ἐλληνικῆς Ἐθνότητος.

"Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μεγάλης ἐπανακτάσεως τῶν προγενέων ἐνθρώπων ἐπάσθηκε ὁ σπουδασμένος στὸ σχολεῖο τῆς πέτρας καὶ τοῦ τολέμου "Ισαυρος, στρατηγὸς τοῦ Ἀνατολικοῦ, ποὺ ἀπόφευγε νὰ ζῃ στὴ θραυλεύσαται διότι επυχίνετο, καθὼς ὁ ίδιος ἔλεγε, τὸν λογιωτάτους πρῶτα πρῶτα οἱ δηποτοὶ ἐχρησιμεύσαν απρὸς εὐγουσισμὸν τῆς πολιτείας. διδάσκοντες στὴ νεολαία τεχνολογία, μετατική, καὶ Ἀττικὴ θεραπογραφία, δεύτερα τοὺς Θεολόγους ποὺ «τὴν ἀλήθευταν μυθουργοῦντες καὶ τοὺς οὐρανούς λεκανοπούντες, τὸν κόσμον τοῖς Ζερβάροις λελεπάκαις» καὶ τελευταῖα τοὺς καλογέρους γιὰ τοὺς δηποτούς ἐπαναλάβονται, «Ἄφες με τοὺς μοναχούς στρατολογῆσαι καὶ τὰ κύταν ἀργύρια δημεύσαι κάγκη ἐπανακτήσω Σύριαν τε καὶ Αίγυπτον».

"Ο "Ισαυρος στρατηγὸς λέων ἔγεινε θαυμάτα.

Μὲ τὸ ἀνένθημά του στὸν θρόνο ἀκούστηκε, γράφει ὁ Σωκρέλιος στὶς Βυζαντίνες μελέτες του, ἡ λεύθερη λαϊκὴ φωνὴ νὰ λέγῃ: «Ἐν ὧ οἱ Μωάρεθνοι ἀπειλοῦν αὐτὴν τὴν θαρξίν μας, οἱ μὲν διδάσκαλοι δημηγοῦν τὴν πολιτείαν πρὸς ἐσχατον παρελθόν, οἱ δὲ θεολόγοι μας πρὸς ἐσχατον μέλλον. "Αλλ' οὔτε σύγγραφοι τοῦ Περικλέους εἰμεθα, οὔτε κάτοικοι Οὐρανούπολεως. "Ηλθεν ὁ καιρὸς νὰ φοντίστωμεν μόνοι μας διὰ τὸ παρίν καὶ διὰ τὸ μελλον, διὰ τὸν ἔκυπτον μας καὶ τὴ τέλων μας».

Σύμφωνος δηλαδὴ ὁ Λαός μὲ τὸν βασιληρὸ του θέλησε καὶ ζήτησε νὰ ζήσῃ πραγματικὰ καὶ δρῦ μηνεῖρχον ἀπὸ τὰ δηποταὶ εἰχε γρατάσει καὶ μὲ τὰ δηποταὶ ἔφτασει.

Διακρίνομε δι τήμερη ἀνέμεσα στὶς φύλαγες τῆς πυρκαϊᾶς τῆς Οίκουμενηῆς Σγολῆς ἐνα Λαζ ἐξαγριωμένο κατὲ τοῦ δασκαλισμοῦ, ποὺ ζργίζει νὰ καταλαβαίνῃ τὴ δύναμή του καὶ ἀργίζει νὰ βαδίζῃ πρὸς τὰ ἐμπόδια, γκρεμούντας τὰ ἐμπόδια καὶ καταργοῦντας τὰ μονοπώλια τῆς εύσεβειας καὶ τῆς παιδείας. Κι ἔκολουθει ἀμέσως μὰ ἐπογή δουλειᾶς καὶ προποτῆς. Βρισκόμαστε στὸν αἰώνα ποὺ ἀκούστηκε τὸ λαϊκὴ φωνὴ τοῦ ζεμβωνα ἐν φ ἐπικριτεῖ παντοῦ τὸ θυμράτο πνεῦμα ποὺ δὲν ἐχίνεται στὰ λύγια, ἀλλ' ἔτρεχε γάρχαρο καὶ ἐμπλό πρὸς τὸν οὐσια. Τὸ πνεῦμα τῶν ιεραρχούμενων μεταρρυθμίσεων γειαρετημένο ἀπὸ προλήψεις, δεισιδαιμονίες, γοιρολατρεῖες.

"Νηπειδὴ δέκας ἡ ἐποχὴ διέθετε πολὺ διλίγα μέτα, ἡ λαϊκὴ ἐκπαλέυση δὲν ἐξαπλώθηκε καὶ ἡ μεταρρύθμιση ἀπέτυχε — μηδεὶς νὰ πῆ κανένας — διότι βρήκε ἀνέτοικο τὸν αἰώνα. Μολατάτα τὰ ἔκατὸ χρόνια τῆς νίκης τοῦ λαοῦ ἀπέναντι τοῦ δάσκαλου ἐστάθηκαν ἴκανα νὰ προστομάτουν τὴν ἐποποιεῖα τοῦ Νοζαντίου καὶ τὴν ἀνέσταση τοῦ φρονήματος ἐνὸς λαοῦ ποὺ ἐτραγούδησε τὰ πραγμάτια τοῦ Διγενῆ, τοῦ Φιλόπαππου, τοῦ Θεοφύλακτου, τοῦ Λευνδροῦ, τοῦ Ηροφύρου, δημος γράφει ἡ Ναπαρρηγόπολες, τῶν πασδρόμων τοῦ Μαλάροι, τοῦ Δάγου, τοῦ Μπουκούβαλα.

* Η παρούση του στὸ 119 σύλλογο τοῦ ΣΝουρᾶ.

Με τὸ πέσιμο τῶν με ταρρυθμιστῶν ἔπεις καὶ πάλι στὰ σκοτάδια ὁ λαός, κ' ἐβασίλεψε ἡ σχολαστικότης, ἡ δεισιδαιμονία, ὁ φευδαρικισμός. Έκυριόχησε ἀλλη μιὰ φορά τὸ πνεῦμα ποῦ κοίταζε ἐπίσιω γιαρίς νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν σαρκοποίησην τοῦ λαϊκοῦ πόθου κ' ἑθνικοῦ ἰδανικοῦ. "Ἐπεισ τέλος καὶ τὸ πατριωτικὸ συγασθήμα, διότι περιφρονήθηκε ὁ Λαός, καὶ τὸ Κράτος, προτοῦ χρεῖται στὴ Σχλαβία, ἐσένετο κομματιασμένο, ἐλεσινό, ἀτονο, ἀψυχο..."

"Όταν τελευταῖς ξαναδιάβασα τὶς τελευταῖς ημέρες τοῦ Βυζαντίου κ' ἔφτασα στὸ μαρτυρικὸ τέλος του, ἔννοιωσα κάποιο συγασθήμα εὐχάριστο, κατὶ σὸν ἀνακούσιον. Μου ἐφάνηκε σὰ νὰ ἐτελείωνε ἐπὶ τέλους ὁ μακροχρόνια καταδικασμένου ὄρρωστου ἄγωνια, καὶ ξανάσανα διότι ἐσταμάτησε ὁ αἰωνόδιος ἐπιθανάτιος ρόγχθος ὁ ἀκουόμενος διὰ μέσου τῆς λογοκοπίας, τῆς ἀδελτηρίας καὶ τῆς ἀπεκτρίας τῶν βραχυκίνων τῆς βασιλεύουσας. Κι ὅταν ἐμπανχνὴν οἱ Τούρκοι στὴν Πόλη δὲ συμπόνεσα γιὰ τὸ πέσιμο. 'Αλλὰ μήτε διέκρινα πλέον — δῆμος μ' ἔσυνεθισαν νὰ λέω — δητὶ στὸ χρόνια τῆς σκλαβίας ποῦ ἀκολούθησε μαύρη νύχτα καὶ ζόφος ἐσκέπτεσε τὸ Ελληνικὸ πνεῦμα. 'Απ' ἔναντιας τὸ τέλος τοῦ Βυζαντίου μ' ἐχριστοῖσε καὶ στὸν θάνατο τοῦ εἶδα ἔνος λυτρωτὴν, ποὺ ἐλευθέρωσε τὸ πνεῦμα τοῦ Ελληνικοῦ Λαοῦ ἀπὸ τὰ σίδερα τοῦ Σχολαστικισμοῦ. 'Εκαιρεώτα στὰ τετραχόσια χρόνια τῆς πολιτικῆς τυραννίας τὸν περιφρονημένο ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν Επικονιώτων λαὸν νὰ ξανανεβαίνῃ στὴ σκηνὴ τῆς ἱστορίας καὶ ν' ἀρχινὰ νὰ σκέπτεται, νὰ μιλῇ, νὰ δίληγῃ, νὰ αὔτοδημιουργήται.

Ἐλευθερωμένο ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ Δασκάλου τὸ Ελληνικὸ πνεῦμα στὸ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἐτοιμάζει τὴν ἀναγέννησή του καὶ τὴν ἀναστασὴ τῆς Ηπατρίδας. Σκυρτός ὑπὸ ζυγὸ σκληρότατον ὁ γυκισόρης ἐμελέτησε καὶ ἔννοιωσε πῶς εἶναι ἀντίκην γιὰ νὰ λατρεύσῃ τὴν πίστη του, νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ διοδοῦσι καὶ διογλωσσοι. Σέρνοντας τὴν ἀλυσιδὰ τοῦ Σκλάδου ἡ Ραγιάς εἶγε καὶ μεγίστη δύναμη τοῦ πνεύματος ἐλεύθερη καὶ εἶδε ὅτι θὰ λυτρωθῇ ὅταν καταστῇ ἀξιος τῆς Ελευθερίας.

Κι ἀκούεται τότε ἡ λαϊκὴ φωνὴ, ἀδύνατη καὶ λυγόη στὴν χρονή, μεγαλυνομένη ὄλονα, πολεμόκραυτη στὸ τέλος νὰ διανηθῇ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ελευθερία καὶ νὰ συσταίνῃ τὸ μῆσος πρὸς τὸν ἀπιστον. 'Ομαλή, ἀνδρική, ζωντανή, μιλῶντας στὴν καρδιὰ ἡ γλώσσα τοῦ Λαοῦ, ξενύζει στὰ στήθεια

τῶν Ραγιάδων τὸ βαθὺ μῆσος κατὰ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς τυραννίας.

«Μέννα σοῦ λέω δὲν μπορῶ τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω». 'Εβροντοφώνητέ ὁ σκλάδος Λαός πρὸς τὴν τρανὴ μητέρα του, τὴν Πατρίδα.

* * *

"Η ἐπιστήμην ἀναγνωρίζει δητὶ 5 Λαός ἀνανεώνεται πάντοτε καὶ εἶναι πάντοτε νέος· ἔχει δὲ στὸ κάθε στιγμὴ τοῦ βίου αἰσθήσατε νέα, τὸ ὅποια ἐκφράζει μὲ τὴ ζωντανή του γλώσσα καὶ σύμφωνα μὲ τὰ διοικητικὰ τὰ ιδανικά του ποῦ ἀγωνίζεται καὶ μοχθεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ.

"Η Ἐπιστήμην καὶ τὴν περίσταση τούτη θ' ἀναγνωρίσῃ δητὶ γιὰ Σχιζθολέθ τῶν δυναστευμένων ἐχρησίμευσες ἢ πόθος νὰ ξαναπροσκυνήσουν στὴν 'Αγιὰ Σορού. Πόθος ποὺ ἀποδείχνει τὸ μῆσος πρὸς τὴν ἀσέβεια καὶ τὶς ἀλπίδες τῆς πολιτικῆς ἀποκαταστάσεως. 'Η δὲ γλώσσα ποῦ στὸν Λουτροπάνδο καὶ τὸν Λουδοβίκο ἐπρύδωσε ἵνα ἔθνοτη τοῦ 'Ανατολικοῦ κοίτους καὶ γιὰ τοῦτο ἀποκάλεσαν τὸν Νικηφόρο Βασιλέα τῶν Γραικῶν κι ὅχι τῶν Ρωμαίων, ἡ λαϊκὴ αὕτη κοινὴ φωνὴ, τὸ παραμέγιστο πραγματικὸ τεκμήριο τῆς κοινῆς καταγωγῆς, ἐχρησίμευσε νὰ σριχτοδέσῃ τοὺς διασκορπισμένους ἀδελφούς καὶ νὰ προδάλη ἡ ἴδεα τῆς Ελληνικῆς 'Εθνότητος.

Κι δικαὶς ἡ γλώσσα αὐτὴ ἀποκαλεῖται ζένη, νόθα, βάρδαρη! Συκοραντίες καὶ μωζολογίες τῆς ἀλεφρομυσαλίδες τῶν Σχολαστικῶν ποὺ διστυχῶ; Ἑδωσαν ἀφρομή ἢ ἐπέτρεψαν σὲ καλοθελητάδες νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ταυτότητα τῆς Ελληνικῆς φυλῆς. Κι δικαὶς αὐτὴ νὰ γίνονται ἀπὸ τὴν μονομανία τῆς μεταβολῆς τῆς Ελληνικῆς γλώσσας σ' Ελληνίδα φωνήν!

"Ολέθρια, μὲ τὴν ἀλήθεια, μανία, διότι αὐτὴ ἐνέπνευσε τοὺς λογιώτατους καὶ κατὰ τὴν τελευταῖα ἀναγέννησην νὰ ὑποδάλουν στὸ 'Εθνος 'Ιδανικὰ Sine re substantiis, πόθους κι ὅνειρα ποῦ δὲν ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν φυγὴν μήτε ἔβασιζοντο στὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ. 'Ολέθρια μανία διότι στὴν ἐπιτυχῆ ὑποδολὴ αὐτῶν τῶν φραντασιοπληξιῶν τοῦ λογιωτατισμοῦ χρεωστοῦμε— δῆμος θὰ δούμε— τὴ σημερινὴ νεκροφύνεια, ποῦ ὅλοι διολογοῦμες καὶ τὴν κατάστασην ποῦ οἴκτείρομε.

Οἱ μωρότατοι καὶ τολμηρότατοι δάσκαλοι βλέποντας δητὶ κατορθώνουν νὰ ὑποδάλουν στὸ λαό λέξεις κι διάματα, ἐφαντάσθηκαν δητὶ μποροῦν ν' ἀλ-

λάξουν καὶ τὴν οὐσία τῶν ἀνθρώπων, τὰ αἰσθήματά τους. Δὲν κατέλαβαν πῶς μπορεῖ ὁ Κολοκοτρώνης νὰ φορέσῃ περικεφλαῖα καὶ νὰ ζωστῇ τοῦ Λεωνίδα τὸ σπαθί, ἀλλὰ θὰ συγκινῇ τὸ στρατό του μὲ τὴ γλώσσα τῆς καρδιᾶς, τὴν 'Ελληνικὴ, τὴν ἀληθινή καὶ θὰ κινῇ τὰ δύλα τοῦ στρατοῦ την ἐψυχὴ τῆς πατρίδας ποῦ μισεῖ τὸν ἀπεστολή καὶ λατρεύει τὴν Ελευθερία. Δὲν ἔννοιωσαν δητὶ δὲν θὰ συγκινῇ βέβαια τὰ παλληλάρια τοῦ Κολοκοτρώνη τὸ κεφάλι τοῦ γραμματισμένου ποῦ λεποψυχεῖ ἀπὸ ἀναγέλλαισιν προσδοκῶντας τὴν ἀνάσταση τῆς δωρικῆς μετοχῆς «Μολὼν».

Κ' ἔτοι ἐσχηματίσθηκαν κατὰ τὴν 'Αναγέννηση δυὸ Σχολεῖα.

Τὸ πρῶτο σκόπιμο, ἐπίκαιρο, πραχτικό, φυσικό. Τὸ δεύτερο δασκαλικό.

Τὸ πρῶτο τὸ διηγύθυναν οἱ ἀρματωλοὶ κ' οἱ κλέφτες. Τὸ δεύτερο οἱ λογιώτατοι.

Καὶ τὸ μὲν ὑπῆρχε τὸ μορφωτικὸ σκολεῖο ἀνδρῶν ἐλευθέρων, ὃπου ἐμάθησαν τὸν χειρισμὸ τῶν δηλώνων, ὃπου ἐνθερφαν τὴν αὐτοπειθησην κ' ἔσυνεθίζαν τὸ μαθητή την περιφρονή την δύναμη τοῦ ἔχθρου. Σ' αὐτὸν ἐνέπνευσε τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδας καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὸ σιβασμὸ πρὸς τὴν Πίστην καὶ τὸν ήρωα ποὺ πέθανε ωραίως κατὰ τοῦ ἔχθρου. Καὶ μὲ τὴ γλώσσα τῶν αἰσθημάτων ἐτραγουδοῦσαν κ' ὑμνοῦσαν τὰ ἴδαινα τὰ ἄποια σὲ λίγο θὰ λαβαίνων καὶ σάρκα καὶ δοτᾶ. 'Ο δὲ ἀντίλαχος τῶν ἀνδρικῶν τραγουδιῶν ἔνασθε καὶ κάτω στὸν κάμπο στὰ στήθεια τοῦ Ραγιὰ τὸν ιερὸν πόθο τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους.

'Απὸ τὴν ἀληθὴ ἀκρη ἔκεινῶντας οἱ δασκάλοι μὲ τὸ δεύτερο σκολιὸ ἐφρόντιζαν νὰ δεῖξουν τὴ λαμπρότητα κόρμου περικρέμενου καὶ τὴν διμορφιὰ φωνῆς ἀγνωστῆς νὰ συγκινήσουν δὲ ἔνα λαὸ ζωντανὸ μὲ μιὰ Μούμια ποὺ ἀπὸ μακρηνὸ φαντάζει σὰν ἀλλη Falal morgana, ἀλλ' ἀπὸ κοντὰ χάνεται, διότι δὲν ὑπάρχει οὔτε σκιὰ ἰδανικοῦ, δησού δὲν ὑπάρχει αἰσθημα, δησού δὲν ὑποδείχνεται ὁ φυσικὸς τρόπος; γιὰ τὴ σαρκοποίηση τοῦ ἴδαινου.

Μολατάυτα οἱ δάσκαλοι ἐβάλθηκαν νὰ κάνουν τὸν Κατσαντώνη νὰ σκοτωθῇ φραντισμένος ὑπὲρ τῶν ἴδαινων τοῦ Πλάτωνος, θεωρῶντας δητὶ δὲν ἀρκοῦντες ἐσθετικὲς στὴν πίστη του καὶ η ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας.

Δημιουργήθηκε λοιπὸν ἀντιμέτωπη τῶν ἴδαινων τῆς Λαϊκῆς ἀναγέννησες ἡ Δασκαλοπαρασκευασμένη 'Ελληνικορέπεια.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

ΓΙΑΝΝΗ Α. ΚΑΜΠΥΣΗ

ΟΙ ΛΕΚΑΠΗΝΟΙ *

ΠΡΑΞΗ Β'.

Η πλατεῖα τοῦ Συντάγματος. 'Ομαλοὶ συζητοῦν καὶ λογομαγοῦν. Φωνὲς κι ἀντάρες, ὁ ἀχός τους μόνον ξεχωρίζει. Απὸ ἔννη δριμό:

Ο Αος. Δὲν ἀρχεῖ ἡ ἀποστολὴ τοῦ στόλου...

Ο Βος. 'Ενέργεια I... 'Ενέργεια I...

Ο Γος. Σπαράζει ἡ καρδιά τοῦ 'Ελληνα μ' αὐτὴν τὴν καταστασην...

Ο Αος. Δὲ μαρφίνετε νὰ μιλήσω. 'Ο στόλος δὲν ἀρχεῖ πρέπει νὰ πάει καὶ στρατός. Δὲν εἶναι πλέον καρφό, ἡ Εύρωπη ζητάει ἀπὸ μᾶς τετελεσμένον γεγονός..

Ο Βος. Fait accompli...

Ο Αος. Μᾶς; φωνάζει, ἀδέρφια, νὰ τὸ Κρήτη, τὰς τὴν

*) 'Η ἀρχὴ του στόλου φύλλο του «Νούμα».

δίνουμε, ἀρκεῖ νὰ πάτε νὰ τὸν τάρετε...

Ο Γος. 'Η κυβέρνηση ἀδρανεῖ...

Ο Βος. 'Ο, τι ἔχει νὰ ἀλπίζει κανεὶς εἶναι μόνον ἀπὸ τὸ βασιλιά.

Ο Δος. Τὸ εἶπε ὁ Ίδιος. Ή τεῦθει ἐπὶ κεραλῆς τετρακοσίων γιλιάδων 'Ελλήνων καὶ θὲ εισβάλλεις στὴ Μακεδονία;

Ο Γος. Κι διότις πολυμήσεις ἂς τὸν βγάλει τότες...

Ο Αος. 'Εμεῖς εἰμεῖς σήμερα οἱ δυνατοί...

Ο Βος. 'Έμεις; κρατοῦμε τὴν εἰρήνη τῆς Εύρωπης στὰ χέρια μας...

Η ζηλεφτή Νεοελληνική ψυχή θεμέλιωσε τὴν Ἀναγεννησην τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ Θρησκευτικὸ αἰσθημα, στὴν ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας καὶ στὴν ἀνάγκη δημιουργίας ἐνὸς παρόντος, μιᾶς πατρίδος καὶ ἐνὸς μελλοντος.

Ἡ δεσμαλοπαρασκευασμένη Ἑλληνοπρέπεια μὲ πολλὰ λόγια ζήτησε νὰ ἐπιβάλῃ τὸ σεβασμὸ ποὺς τὸ παρελθόν γιὰ νὰ ὑποδέλῃ τὴν ἰδέα διὰ τὸ μεγαλεῖτερό μας δπλο εἶναι ἡ ἀπόδειξη τῆς εὐγενεικῆς καταγωγῆς μας. Καὶ ἐπιτέλους κοινολογοῦσε τὴν ταρταρινὴν θεοτάτην ἔνδιασθα οἱ κλητοὶ ν' ἀναστήσουμε τὸν ἀδένατο πολιτισμό.

Μὲ δυὸς λόγια : Οἱ μεγαλότολμοι καὶ μεγαλόστομοι λογιώτατοι ἔμαστόρεψαν τὴν Νεοελληνικὴ ψυχὴ καὶ τὴν ἕμαθαν νὰ δείχνῃ τὴν Ἑλληνοπρέπεια τῆς μὲ κούρια λόγια ἀπερὶ ἀθανασίας τῆς Ἑλληνίδος καὶ θαυμασίας ἐντολῆς, προσκολῶντας γιὰ ἔσμπλι τὸ φιλελληνισμό.

Ἐπλασαν δηλαδὴ ἔνα μῆνον κακοράψαμένο καὶ εἶπαν στὸν πολεμιστὴν «Δέ τε λαμπλα παραταγ». Ταῦτα

Επαρχίας καὶ τώρα τὸ ἀσχημότατο παιχνίδι ποὺ ἔπαθαν οἱ λογιώτατοι στὸ Βυζάντιον. Ὅπως τότε τὸ φέρμα τοῦ Ρωμαϊσμοῦ ἐμπόδισε πάντοτε τοὺς καινοτόμους καὶ πραγτικοὺς ἀνθρώπους νὰ ὄργανωσουν ἔνα σεμνό, συμμαζεύμενό Γραικικὸ Βασίλειο ποὺ διὰ μποροῦσε νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προκόψῃ, ἔτσι καὶ τώρα ἡ Ἑλληνοπρέπεια στάθηκε ἀντίμαχη καὶ σταμάτησε τοὺς φρόνιμους καὶ τοὺς ἥρωες νὰ σχηματίσουν ἔνα σωστό, νοικοκυρεμένο, μυαλωμένο Κράτος.

Ο Ρωμαϊσμὸς ἔσερνε πρὸς τὰ δπίσω τὸ Γραικικό ἡ Ἑλληνομανία σπρώχνει πρὸς τὸν γκρεμὸ τὸ Νεοελληνικὸ Βασίλειο.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

—Τέλος πάντων τὶ τὰ θές· οἱ παρὰς εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐνναμη. Φτερὰ σου δίνει καὶ πετᾶς...

—Δὲ βερύσσαται.

—Τι; Δός μου ἔνα κατοστάριχο νὰ μὲ χάσῃς ἀπ' τὰ μάτια σου δέο νὰ πῆς τρία.

—Ἔλας σου φαίνεται τὸ νέο δράμα μου;

—Μιά σὰ νὰ μυρίζεις λιγάκι Σαρδοῦ.

—Ποτέ! σου ὅρκίζομαι· διὰ δὲν ἔχω καθόλου ιδέαν ἀπὸ τὰ ἔργα του.

—Ἐ! τότε θὰ σὲ ἀντέγραψε ὁ μουσαφίρης.. προκαταβολικῶς!..

Ο Κόδυμος. Κάτω ἡ Ρωσσία καὶ Γαλλία...

Ἄλλος. Μονάχα τ' Ἀγγλικὰ θωρηχτὰ μᾶς ἐξόθησαν. Μόλις ἐμπουκάρισαν κατὰ τοῦ «Μισούλη» τὰ Ρωσικὰ καὶ τὰ Γαλλικά, μπουκάρισυν καὶ ἐκεῖνα κατ' ἀπάνου τους. Χτυπάτε, τοὺς λέσι, ἐσεῖς τὰ Ἑλληνικά, μὲ χτυπάμε καὶ ἐμεῖς ἐσδεῖς. Καὶ ἔτοις ἐγλύτωσε ὁ «Μισούλης»

Ο Κόδυμος (φρενήρης). Ζήτω ἡ Ἀγγλία...

Ο Λος Τραδάτε, παιδίά, στὴν Ἀγγλικὴ πρεσβεία νὰ εὐχαριστήσουμε.. Όλοι μαζί!..

Ο Κόδυμος. Ναι!.. Ναι!.. Ζήτω ἡ Ἀγγλία!.. Ζήτω ἡ προστάτια μας!.. Ζήτω!.. (οἱ κόσμος ζεχινάει σὲ διαδήλωση καὶ ἀκούγεται ἡ φωνὴ του. Κάτω ἡ Ρωσσία καὶ

ΠΡΑΞΗ Δ.'

Ιαίλλα!.. Ζήτω ἡ Ἀγγλία!..)

Η Μάρθα (κάθεται στὸ λιθίνιον κρατῶντας ἔνα βιβλίο· ποτὲς οιαδάξει καὶ πότες προτηλώνεται ἀφηγημένη μὲ τὸ βλέμμα τῆς ἐπίλεκτης).

Ο Λέαντρος (μπαίνοντας ἀπὸ τὴν πόρτα). Ήδω εἴσαι;

Η Μάρθα (μόλις τὰ κειταζεῖ σὲ λίγο). Αε: μὲ τὴν μπόνα σου.

Ο Λέαντρος. Γιατί; Οι ςλλοι ποὺ πάνε; Κατάλαβα Σήμερα είταν τὸ μνημόσυνο τῆς Μαρίνας καὶ δὲν μὲ πήραν μαζὶ τους...

Η Μάρθα. Ποιεῖς σοῦ εἶπε νὰ καταμάσσαις..

Ο Λέαντρος. Εγώ τοὺς εἶπα νὰ μὲ ξυπνήσουν, νά! Εγὼ οὐθεὶς νὰ πάω στὸ μνημόσυνο τῆς Μαρίνας μας.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΝΤΗ

Ἐγα βράδυ μπήκαμε μὲ τὸ Στέφανο Ραμᾶ στὴν μπίρα τοῦ Ζαχαράτου, στὸ Σύνταγμα. Εἶχαμε δραχμῆσει ἀπόξω, ἀπὸ τὴν πλατεῖα, μιὰ κουβέντα ὅχι καὶ τόσο κολακευτικὴ γιὰ τὸν κ. Μωρεάς—ὅχι τὸν φημισμένο ποιητὴ τὸν «Στροφῶν» καὶ τῆς «Ιφιγένειας», ἀλλὰ τὸν σχολαστικότατο μύριο, ὅπως μᾶς τὸν παρονόμασαν οἱ Αθηναίκες ἀφημεροῦδες ποὺ βάλλανε στὸ σύμμα τὸν λόγια ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ πεῖ ποτὲ οὐτε δ' ἀνοητότερος πιγκολόπος τῆς «Εσπερινῆς».

Ο Ραμᾶς ἔλεγε καὶ ὑποστήριξε, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τὸν ἀντιρρύνω, πὼς ἀδύνατο νὰραι ποιητὴς ἀνθητὸς ἔνας κύριος ποὺ λέει τόσο μεγάλες ἀνοησίες.

Αν τὸν ἔχουν οἱ Γάλλοι γιὰ ποιητή, τότε ἀλλοίμοιο στοὺς Γάλλους. Θὰ πεῖ πὼς ἡ Γαλλία κατοικεῖται σήμερα μητρά ἀπὸ Κουρούπηδες καὶ Μιχαηλίδηδες.

Μπήκαμε λοιπὸν ποὺ Ζαχαράτου. Μόλις καλωπήσαμε, γυρίζει καὶ ποὺ λέει δὲν Ραμᾶς:

— Κοίταξε σ' ἐκεῖνο τὸ τραπέζι! Νὰ δὲν Μωρεάς, νὰ μὲ αὐτὸς ποὺ σούλεγα ὅξω!

Καὶ πραγματικῶς δὲ ποιητὴς τῆς «Ιφιγένειας» καθίστανε σ' ἔνα τραπέζι, μὲ τὸν Κουρούπηη, μὲ τὸν Τσοκόπουλο καὶ μ' ἄλλες φιλολογικὲς σουτιές.

Κατόπι έμαθα πὼς δὲ δυστυχισμένος ἀνθρωπός καταδιώκεται σὺν ἡτοποφυγόδικος ἀπὸ τὰ φιλολογικὰ αὐτὰ ἀποστάματα. Λένι ποτάει νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ σπίτι του, νὰ κάνει μιὰ βόλτα στὸ Σύνταγμα, νὰ μπεῖ στὸ Ζαχαράτου. Ἐγα φιλολογικὸ ἀπόσταμα θὰ βρεθεῖ πάντα μπροστὶ του νὰ τόνε συλλάβει. Διοικητὲς τὸν μεταβατικὸν αὐτῶν ἀποσταμάτων είναι δ. κ. Μιχαηλίδης τὸν «Παναθηναϊών», δ. κ. Ξενόπουλος, δ. κ. Κουρούπης, δ. κ. Καμπούρογιλούς τῆς Εθν. Βιβλιοθήκης καὶ ἄλλοι μερικοί. Νὰ σὲ βλέπει δὲ νόσος στοῦ Ζαχαράτου ἢ στὸ Σύνταγμα μὲ τὸν ποιητή, σὲ παίρνει διμέσως γιὰ φιλολόγο. Νὰ δὲν λόγος ποὺ τὸν γίνεται αὐτὴν ἡ καταδίωξη. Εἶναι καὶ ἔνας ἄλλος, ἡ ἐπίδια πὼς μπορεῖ νὰ γούφει κάτι πιὰ τὸ ταξίδι του, σὰ γυρίσει στὸ Παρίσι, καὶ νὰ τὸν διαφέρει δλοὺς αὐτὸν τὸν κυρίον ποὺ τὸν πολιορκοῦντε σήμερα.

* * *

— Ας εἶναι. Ο Μαλακάσης ἡρθε καὶ μᾶς φύτησε,

ἀν θέλουμε νὰ γνωριστοῦμε μὲ τὸν κ. Μωρεάς. Τῷ μᾶς νὰ γνωριστοῦμε μὲ τὴν φημισμένο Γάλλο ποιητὴ ποδηνχε—εὐτύχημα γιὰ τὴ φυλή μας καὶ αὐτὸς—νῦναι καὶ πατριώτης μας.

Ο Μαλακάσης μᾶς τὸν ἔφερε. «Αμα οηκάθημε ἀπὸ τὴν παφένα του γιὰ νὰδθεῖ σὲ μᾶς, καὶ ποια συντάπια τοῦ σφύριξε πὼς εἶμαστε. Ψυχαρισταὶ οἱ οισταὶ. Ο ποιητὴς μᾶς ποίταιξε, εἰδε πὼς δὲ δείχνει τὸ ἐξωτερικό μας οὐτε ἱστοτές, οὐτε δολοφόνους, καὶ μᾶς πλησίασε ἀφοβά.

Αὐτὸς φέρεις παθήσαμε μαζὶ του. Μίλησε ποιλά καὶ εὐχάριστα. Τὸ πλανητὴ σωστὴ ἡ συντροφιά του. «Ἐτοι, ὅπως εἶναι γλυκόλογος καὶ εὐγενικός στὸ φέρσιμό του, σὲ σκλαβώνει μὲ τὴν πρώτη κουβέντα του. Ο Ραμᾶς ἤθελε νὰ τόνε ζεψαχνίσει, νὰ μάθει τὶς ίδεις του, γιὰ τὴ γλώσσα, γιὰ χλία διὰ πολλὰ πράματα, πὼς σχετίζονται μὲ τὴ σημερινή μας ζωὴ, καὶ μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ κατανοτά πας. Ο ποιητὴς δ. κ. φρονοῦσε μᾶς ἔδειχε μὲ τὰ λόγια του πὼς τὸν Ελλάδα ἀπὸ τὴ 74, ποδηνγε ἀπὸ δῶ, δὲν τὸν ζαναδόθηκε παφόδες νὰ τόνε πελετήσει. Μὰ δὲν περίσσει. Μίλος πάντα σὰν ποιητὴς καὶ ηρωτής θέληται ὅτι τὸν πηγερινὸν οὐτε πέριττον.

— Γιὰ τὴ γλῶσσα φοβότανε—φόρος ποιητικὸς καὶ αὐτὸς—μήπως οἱ Ρωμιοί, ἀμ' ἀφρηθοῦτε τὴν παθαρεύοντα, πάψουν νὰ βλέπουν πὰ τὸν Παρθενῶνα, καὶ γέλασε δημι τόνε βεβαιώσαμε πὼς αὐτὸς δὲ θὰ γίνει ποτὲ, γιὰ τὸν πλέοντας τὸν Γαλλικὴ φιλολογία. Ποῦ καφόδες καὶ γι' ἄλλα! «Ο, τι ζέρω εἶναι, πεντο πὼὺ μπορεῖ νὰ ξέρει καὶ κάθε ζένος πὼὺ ἀγαπάει τὴν Ελλάδα, καὶ πὼὺ δὲν τοῦμενε παφόδες νὰ μελετήσει τὴ ζωὴ τοῦ σημερινοῦ Ελληνος. Αὲ θέλω μονάχα οἱ σημερινοὶ Ελληνες νὰ πάτοραρητοῦτε ἀπὸ τὸν τοὺς δραχαίοντας, νὰ τὸν δραγηθοῦντε, νὰ τὸν πέριπτεινε σὲ μονάχα τὸν Ρωμιοί δὲν εἶναι ποντοὶ νὰ τὴν ἀφήσουντε τέταια δονιά ἀπὸ τὰ γέρα τους.

* * *

— Καὶ γιὰ τὸ γλωσσικό μας ζήτημα, τὸν ἴρωτάσι τὸ Ραμᾶς.

— Μὰ δὲ μοῦ δόθηκε παφόδες νὰ τὸ μελετήσω. Καταγίνουμε τόσα χρόνια τώρα μὲ τὴ Γαλλικὴ γλῶσσα καὶ μὲ τὴν Γαλλικὴ φιλολογία. Ποῦ καφόδες καὶ γι' ἄλλα! «Ο, τι ζέρω εἶναι, πεντο πὼὺ μπορεῖ νὰ ξέρει καὶ κάθε ζένος πὼὺ ἀγαπάει τὴν Ελλάδα, καὶ πὼὺ δὲν τοῦμενε παφόδες νὰ μελετήσει τὴ ζωὴ τοῦ σημερινοῦ Ελληνος. Αὲ θέλω μονάχα οἱ σημερινοὶ Ελληνες νὰ πάτοραρητοῦτε ἀπὸ τὸν τοὺς δραχαίοντας, νὰ τὸν πέριπτεινε σὲ μονάχα τὸν Ρωμιοί δὲν εἶναι ποντοὶ νὰ τὴν ἀφήσουντε τέταια δονιά ἀπὸ τὰ γέρα τους!

— Αὐτὸς